

rostra economica amstelodamensia

*Let eens op hoezeer
Heineken Bier statistische en
statische Nederlanders tot
een dynamisch leven wekt!*

 Elk figuurtje stelt een enorm aantal bierdrinkers voor.

maandblad van de studieverenigingen der economische faculteiten van de
universiteit van amsterdam — van de vrije universiteit

14e jaargang

november 1965

rostra economica amstelodamensia

maandblad van de studieverenigingen der economische faculteiten
van de universiteit van amsterdam en de vrije universiteit

Directeuren:

L. G. M. R. Geeris, J. F. W. Ober

Redactie:

Redactie: F. Broekman, H. G. Eijgenhuijsen, S. Huisman, J. P. Korthals Altes, D. Meys

Redactie-adres:

D. Meys, P. C. Hoofdstraat 26¹, tel. 714093

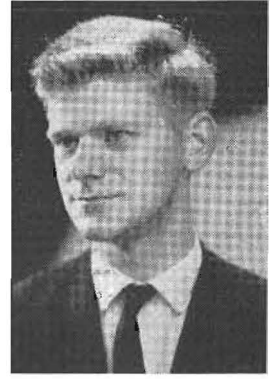
Voor advertenties:

J. F. W. Ober, Westermakt 16, kamer 65
Postgiro: 324342

Inhoud

Redactioneel	„Uitlui” redacteur Martin Fase	2
J. V. M. Hardon (Praeses S.E.F.)	Ingezonden brief aan de Weledelgeboren Heer, de Heer Jansen, lid van de Studiever- eniging der Economische Faculteit aan de Universiteit van Amsterdam	3
D. Meys	De Putsch	4
J. P. Korthals Altes D. Meys	De Enquête (Deel I)	6
Ingezonden stuk: H. G. Alblas	Enkele opmerkingen betreffende de kopieer- machines	11
Naschrift door S. Huisman	12
F. Hendriks	Ter Beurze	13

Uitlui

Als het aan Martin had gelegen, was deze uitlui weggeraakt. Hij placht immers een autodafé aan te richten met onze archieven. Het is een troost dat deze voornamelijk zijn eigen correspondentie met mede-redacteuren bevatten. Zijn niets ontziende eerlijkheid kon buitenstaanders danig prikkelen. Wij denken hierbij aan heer Sikkesz s.s.t.t. Overigens niet de enige chocolademagnaat in zijn pen-club; wij komen daar ook zekere Van Houten tegen. Zijn belangstelling voor de vervangingsleer was verheugend. Niet alleen volgde hij te dien aanzien de Franse vakpers, hij ging zelfs zo ver met de Amsterdamse school naar Krupp te vertrekken om aldaar mensen op kostenplaatsen te zien werken. Later zou hij aan de voet van de Berlijnse muur ontdekken dat Ulbricht als souteneur begonnen was. Deze en vele andere schokkende ervaringen beschreef hij met scherpe pen in talrijke Rostra's.

De avond dat wij zijn scooter door een liefvallig meisje zagen aanduwen, begrepen wij dat hij voor Rostra verder verloren zou zijn en dat hij zijn aandacht op de vraagcurve naar tramvervoer zou gaan richten. Wij hopen hem nog vele malen op het achterbalkon te mogen zien tellen.
Tramwel Martin!

Boekhandel

KIRCHNER

(A. L. J. Roscher)

Leliegracht 18 - Amsterdam-Centrum - Telefoon 244449

De Weledelgeboren Heer
De Heer Jansen
Lid van de Studievereniging
der Economische Faculteit
Universiteit van Amsterdam.

Zeer geacht lid,

Op de overdrachtsvergadering van de Studievereniging der Economische Faculteit, waarop U U, evenals 1353 andere studenten, die aan onze Faculteit studeren, liet vertegenwoordigen door een dertiental studenten, heb ik U toegezegd in de eerstvolgende „Rostra“ een korte schets te geven van de plannen van de S.E.F. voor het komende jaar.

Bij het opstellen van plannen voor een juist aangevangen bestuursjaar is men geneigd zich over te geven aan een grote hoeveelheid ideeën en speelse fantasieën en op het einde van het jaar merkt men dan met schrik, dat slechts weinig van deze ideeën werkelijkheid zijn geworden. Moge ik er mee volstaan een aantal kernpuntjes te noemen, als het ware trefwoorden voor een komend bestuursjaar.

Het voornaamste trefwoord moge dan zijn: Contact, en dan wel in de eerste plaats contact met de leden van de S.E.F. zelf. Hoe vanzelfsprekend dit vermoedelijk ook klinkt, dit geldt niet voor diegenen die de S.E.F. de laatste jaren nauwlettend hebben gadegeslagen. Dit contact zal gestimuleerd worden door:

1. Voor de candidandi een tweetal lezingencycli over in de belangstelling staande economische onderwerpen.
2. Voor de kandidaten een excursie, vermoedelijk naar een Oost-Europees land, met daaraan voorafgaand een aantal uitvoerige lezingen met discussies over het economische stelsel en de politieke en economische omstandigheden van het desbetreffende land.
3. Het verschijnsel ledenvergadering in ere te herstellen, door ze allereerst frequenter te houden en bovendien een vooraanstaand econoom te verzoeken tijdens deze vergaderingen een inleiding te willen houden.
4. Voorts zal er voor de kandidaten en candidandi tezamen naar alle waarschijnlijkheid een excursie naar de Deltawerken worden georganiseerd, voorafgegaan door een aantal beschouwingen over de economische, sociologische, planologische en andere problemen die met deze werken verbonden zijn.

Indien ik in deze brief zozeer de nadruk leg op het woord contact, dan wil ik niet nalaten nogmaals te onderstrepen, dat contact duidelijk doelt op wederkerigheid. Wij kunnen met nog zoveel energie en enthousiasme onze bestuurstaak aanvangen, indien wij ons niet gesteund weten door een enthousiast meedenkend en vooral meewerkend ledental, is al onze moeite bij voorbaat tevergeefs. Wij doen een beroep op U dat U als Klankbord weet te fungeren voor alles wat binnen de Faculteit leeft. Indien U kritiek of adviezen, vragen of aanbevelingen met betrekking tot onze Faculteit heeft, en het ligt naar Uw mening op de weg van het S.E.F.-bestuur een geluid over de desbetreffende zaak te laten horen, valt U er ons gerust mee lastig, want het is in het belang van ons allen.

Er op vertrouwend in deze op U te mogen rekenen, tekent met gevoelens van de meeste hoogachting,

J. V. M. Hardon, h.t. S.E.F.-Praeses

ab actiaat: H. F. Koster, Seminarium voor Bedrijfshuishoudkunde van de Universiteit van Amsterdam.

De Putsch

Woensdag 3 november 1965, 5.30 uur, plaats: Bovenzaaltje van caté-restaurant „de Kroon” aan het Rembrandtsplein. Bijna was de S.E.F. er niet meer! Bepaalde groeperingen, onder andere, zo leek het althans op bepaalde momenten, de S.R.A. vertegenwoordigend, en een bepaalde fractie uit de A.S.V.A.-ledenraad vertegenwoordigend, (U weet wel welke!) was het bijna gelukt. Dat het niet gelukt is, is te danken aan de aanwezigheid van een aantal S.E.F.-leden die belangstellend en zonder „partijdiscipline” de vergadering kwamen bezoeken en aan het bliksemsnel reageren van het (inmiddels afgetreden) S.E.F.-bestuur. Aan het begin van de vergadering bleek al dat er iets bijzonders zou komen. Op werkelijk iedere slak werd zout gelegd. Waar het werkelijk om ging werd pas later duidelijk. De „oppositie” kwam toen met een „motie” het beleid van het huidige bestuur als onvoldoende te kwalificeren, het nieuwe bestuur niet te benoemen, maar een driemanschap uit de „oppositie” te benoemen, (de woordvoerder had uit alle bescheidenheid zijn eigen naam hier ook maar bijgezet) die de zaken dan zou moeten reorganiseren en verder behartigen. Zo ver is het gelukkig niet gekomen. Het voorgedragen bestuur is benoemd en er werd een commissie gevormd die bestaat uit enkele leden van het S.E.F.-bestuur en uit enkele leden van de „oppositie” ten einde de S.E.F. beter in de S.R.A. te doen inpassen wat er o.a. op neer komt dat er een aantal malen per jaar convocaties voor dan te houden ledenvergaderingen zullen moeten worden rondgestuurd aan alle leden, (kosten ongeveer f 120 per keer) dat er statuten moeten komen, dat het financieel verslag, (het gaat in totaal om f 2500 per jaar) gestencild en wel ter beschikking van de leden moet komen (Kosten?) etc. *) en dan te bedenken dat het de „Studievereniging” Economische Faculteit betreft, waarbij van „oppositie”-zijde terloops werd opgemerkt dat de Vereniging eigenlijk niet bestond maar nog opgericht moest worden. Welke waarde aan deze opmerking gehecht moet worden werd niet duidelijk, temeer daar het afgetreden bestuur, (van welke vereniging dan?) gedechargeerd werd en het nieuwe bestuur, (van welke vereniging dan?) zonder hoofdelijke stemming werd benoemd. Kortom het was een ervaring op zich op de anders zo rustige S.E.F.-vergaderingen zoveel deining te zien ontstaan, waarbij het o.a. opviel hoe perfect het „partij-apparaat” wel functioneert. Toch, en dit dient duidelijk gesteld te worden, is de ontwikkeling naar mijn mening bijzonder gevaarlijk. De S.E.F. is een studievereniging, een vereniging van studenten aan de Economische Faculteit met het doel de band tussen de studenten onderling en de student en hoogleraar te verbeteren. Dat daarbij tegenover de hoogleraren bepaalde gedachten ten aanzien van de methodiek van de opleiding etc. naar voren gebracht worden is alleen maar toe te juichen, maar laat men nu de gedachten niet in eisen om willen zetten, omdat dit, (zoals de situatie momenteel ligt) alleen maar verstrend zou werken. (Daarbij de wenselijkheid en redelijkheid van de eisen geheel in het midden latend.) De band tussen de hoogleraren en de S.E.F. is tot op heden gezond te noemen, moge het zo blijven. Ik wens de heer Hardon als nieuwe voorzitter van de S.E.F. in dit komende studiejaar dan ook veel succes (en gezien de ontwikkelingen) sterkte toe.

D. Meys

*) De raadgevingen van Minister Vondeling zijn hier volkomen in de wind geslagen!

HOOG GENOTEERD

èn... steeds courant!

- ★ Vaste, deskundige medewerkers op fiscaal en financieel terrein.
- ★ Elke zaterdag de veelgelezen Financiële Kroniek.
- ★ Volledige beursnoteringen van dezelfde dag.
- ★ Verreweg de meeste financiële annonceringen.
- ★ Jaarlijks het alom geprezen Banknummer.

Mede door zijn gevarieerde inhoud (voor het gehele gezin) staat het ALGEMEEN HANDELSBLAD bij zakenlieden — niet het minst in Beurskringen — hoog aangeschreven. Het is ook DE krant voor studerende aan de economische faculteiten!

★ VOOR STUDENTEN SLECHTS f 10,— PER KWARTAAL

ALGEMEEN HANDELSBLAD

veel gevraagd

algemeen gangbaar

CANDIDATEN!!

Wordt adspirant-lid van de Kring van Amsterdamse Economen. ★ Voor adspirant-leden geldt de nominale contributie van f 2,50 per jaar.

*geeft U op als adspirant-lid bij Drs. L. D. Oosterveld,
Secretaris Kring van Amsterdamse Economen,
Comeniusstraat 549-III,
Amsterdam-Slotervaart,
(Telefoon: huis 's avonds 020-152197)*

- ★ De vereniging van afgestudeerde economen aan de economische faculteit van de Universiteit van Amsterdam

Enquête van de Studievereniging van de Economische Faculteit van de Universiteit van Amsterdam

Inleiding:

Omstreeks juli 1964 is op initiatief van de S.E.F. een enquête gehouden onder studenten, die in de periode januari '60 t/m juni '64 het cand.-ex. behaalden. De resultaten van de enquête zouden een zo duidelijk mogelijk beeld moeten geven van hetgeen er onder de huidige studentengeneratie aan onze faculteit leeft t.a.v. studie en studeren.

De onderhavige publicatie is een weergave van de meest relevante uitkomsten. Gezien de omvang van de enquête zijn wij gedwongen om deze in twee delen te publiceren. De conclusies zullen in het tweede gedeelte opgenomen worden.

Om een indruk te krijgen van de representativiteit is de volgende tabel opgesteld:

Kalender- jaar	aantal behaalde cand.-ex. = aantal uitgezonden enquête-formulieren (1)	Aantal ingevulde enquête-formulieren (2)	(2) als % van (1)
1960	69	31	44,9
1961	80	53	66,3
1962	70	46	65,7
1963	81	51	62,9
1/1 '64 - 14/4 '64	20	16	80,0
Totaal	320	197	

In totaal heeft 61,56% de enquête beantwoord. In het nu volgende is afgeweken van de indeling naar het jaar van het behalen van het candidaatsexamen. En is gegroepeerd naar de cursus van eerste inschrijving aan onze faculteit. Hierbij zijn de jaren 1948/'49, 1950/'51 en 1955/'56 wegens hun respectievelijke geringe aantallen samengenomen.

Vooropleiding:

De volgende vragen zijn o.a. gesteld:

1. Behaald eindexamen: (H.B.S.A/H.B.S.-B/Gymn.-A/Gymn.-B)
2. Op andere wijze verkregen toegang tot de economische studie

Ingezonden formulieren	H.B.S.		Gymn.		Staatsex.
	A	B	A	B	
197	81	61	12	40	3

Uit bovenstaande tabel blijkt een klein overwicht van het aantal studenten met een B-opleiding.

Candidaatsstudie

De volgende vragen zijn gesteld:

1. Tijdstip van het behalen van het candidaatsexamen: (maand) 19.....
2. Het candidaatsexamen werd door mij in totaal keer afgelegd.
3. Tijdens de kandidaatsstudie werd door mij met/zonder onderbrekingen (exclusief vakanties) gestudeerd.

Onderbrekingen:

..... maanden wegens, maanden wegens, etc.

Uit de antwoorden op de vragen 1, 3 en 4 en uit het jaartal van de eerste inschrijving is een „netto-gecorrigeerde studieduur” berekend. Het studiejaar is hierbij op 10 maanden gesteld en wel lopend van oktober tot en met juli. Augustus en september zijn als vakantie maanden genomen. De studieduur in kalenderjaren is gecorrigeerd tot een studieduur in bruto-studiejaren van 10 maanden. De „netto gecorrigeerde studieduur” is hieruit verkregen door de onderbrekingen, (exclusief de vakanties) af te trekken en de doorgestudeerde vakantie (augustus en september) bij te tellen. De resultaten zijn in maanden in de volgende tabel samengebracht.

jaargang	gem. absolute studieduur	gem. bruto gecorr. studieduur	gem. netto gecorr. studieduur
1948/1950/1955	71.3	61.3	47.2
1956	48.7	44.1	40.9
1957	46.2	37.4	36.3
1958	43.7	39.4	36.1
1959	42.6	36.4	36.4
1960	37.4	32.0	33.4
1961	29	25.0	27.7

De totale gemiddelden zijn respectievelijk:

gemiddelde **absolute** studieduur: 45.1 maanden

gemiddelde **bruto gecorrigeerde** studieduur: 38.7 maanden

gemiddelde **netto gecorrigeerde** studieduur: 37.2 maanden.

Wanneer wij de groep die in 1961/'62 de studie begonnen is weglaten, zij hebben het kandidaats voor 14-4-1964 gedaan, worden de gemiddelden:

gemiddelde absolute studieduur: 45.5 maanden

gemiddelde bruto gecorr. studieduur: 39.1 maanden

gemiddelde netto gecorr. studieduur: 37.4 maanden.

Voorts bleek, dat 161 van de 197 studenten het candidaatsexamen na 1x behaalden, 34 na 2 maal en slechts 3 na 3 maal.

Op de vraag met welke vakken de kandidaatsstudie uitgebreid diende te worden heeft men met grote fantasie gereageerd; juist door de grote verscheidenheid van suggesties vielen de volgende uitkomsten op: wiskunde (17), bedrijfssociologie (17) en filosofie (16).

Een veel duidelijker uitspraak werd gedaan m.b.t. de volgende vraag: „Naar mijn oordeel dient(en) van de kandidaatsstudie te vervallen het (de) vak(ken):

- 87 studenten : econ. aardrijkskunde
- 31 „ : econ. geschiedenis
- 9 „ : handelsrecht
- 6 „ : inl. en burg. recht

De uitkomst op de vraag, welke van de bestaande vakken dienen uitgebreid te worden, geeft het volgende beeld; men lette hier vooral op de

algem. theorie der st.h.h.k.	bedr.h.h.k. + kostprijs	stof van prof. Goedhart	financiering	statistiek	prop. wiskunde	inl. + burgerl. recht	handelsrecht	ec. geschiedenis
15	36	5	3	11	19	5	8	1

vakken: bedrijfshuishoudkunde + kostprijs, prop. wiskunde en algem. theorie der staathuishoudkunde. Bezien wij nu ook de volgende vraag: „De verplichte stof van het (de) volgende nu bestaande vak(ken) dient te worden verkleind:

algem. theorie der st.h.h.k.	bedr.h.h.k. + kostprijs	stof van prof. Goedhart	financiering	statistiek	prop. wiskunde	inl. + burgerl. recht	handelsrecht	ec. aardrijkskunde	ec. geschiedenis
14	18	8	6	4	2	28	20	30	32

Men zou hieruit kunnen opmaken, dat de wens bestaat om vooral de wiskunde meer accent te geven gedurende de opleiding voor het kandidaats-examen.

T.a.v. de studieduur kwam het volgende resultaat naar voren: 94 studenten achten het noodzakelijk de studieduur voor het cand.-examen te bekorten; 99 studenten achten het niet noodzakelijk en 4 gaven geen antwoord.

De nu volgende vraag brengt ons op het terrein van de onderwijsmethodiek. Vraag: „Naar mijn oordeel kan de studie, ongeacht het studie-programma, door een andere onderwijsmethodiek wel (+) / niet (—) worden versneld. Deze vraag werd door 175 van de 197 geënquêteerden

bevestigend (+) beantwoord, 14 gaven een ontkennend antwoord en 8 hebben nagelaten deze vraag te beantwoorden. Zij die de vraag bevestigend beantwoord hadden mochten hierna de volgende vragen beantwoorden:

Indien verkorting van de studieduur bij het huidige programma wordt geëist, dan acht ik dit gewenst door:

- het verplicht stellen van collegebezoek;
- vergroting van het aantal colleges;
- het instellen van verplicht/vrijwillig bij te wonen responsiecolleges;
- het instellen van verplicht/vrijwillig bij te wonen werkgroepen, onder leiding van een speciaal daarvoor aan te stellen docent, handelend over de collegestof;
- uitbreiding van het aantal bestaande werkgroepen onder leiding van candidaat-assistenten;
- andere maatregelen:

Hierbij moet opgemerkt worden, dat men dus meer methoden kon aanwijzen.

		C		D			
A	B	verplicht	vrijwillig	verplicht	vrijwillig	E	F
24	13	56	76	81	80	79	122

Andere maatregelen (F):

122 studenten hebben dit onderdeel beantwoord; 39 hiervan zijn voor het gebruik van syllabi; 3 willen daarbij klappers van de collegestof van een geheel jaar, uit te reiken aan het begin van dat jaar;

11 studenten spraken zich uit voor het van universiteitswege aanstellen van repetitoren;

6 vonden een betere studievoorlichting en 2 een betere studiebegeleiding noodzakelijk;

6 waren voor een verkleining van de werkgroepen terwijl 7 studenten het wenselijk vonden dat men tentamen kan doen binnen de nu geldende beperkingen;

2 spraken zich uit voor meer schriftelijke tentamens op vaste tijdstippen en 3 studenten voor het verplicht stellen van het afleggen van bepaalde tentamens op bepaalde tijdstippen;

2 willen de studie meer op de praktijk gericht zien, 3 zien een beperking van de colleges als noodzakelijk terwijl 2 een algehele afschaffing daarvan voorstaan;

3 gaven de wenselijkheid van een groter contact met de docenten aan;

9 willen een ander collegeschema ingevoerd zien. Hierbij werd voornamelijk

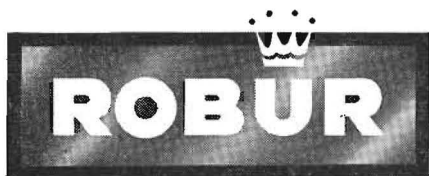
gedacht aan het geven van een of twee vakken, meer uren per dag en bijvoorbeeld een kwartaal lang waarna afsluiting met een tentamen plaats vindt;

3 waren voor een verandering van de literatuur en 4 wensten een systeem als op de middelbare school, d.w.z. elke maand testen etc.

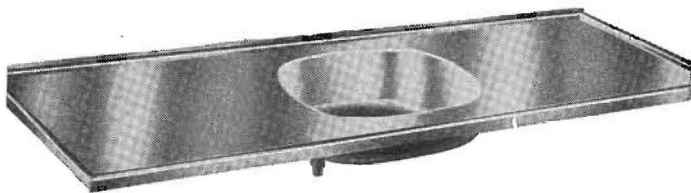
Incidenteel kwamen voor:

Opleiding voor het tentamen boekhouden; verplichte discussie over de stof in een kleine groep; afschaffing van de eerste-jaarstoets en elementaire statistiek in het eerste jaar; meer tentamens samenvoegen; kortere zomervakanties; bij benoeming van hoogleraren op didactische kwaliteiten letten; verkleining van het aantal studenten door een snellere selectie; meer hoogleraren; keuzevakken ook voor het kandidaat; verplichte literatuur moet op college behandeld worden; tentamens na kortere tijd laten vervallen; splitsing in sociaal- en bedrijfseconomische studie; opnieuw organiseren van een „grade-system“; voorlichting met betrekking tot het bewustzijn van de wetenschappelijke vorming.

In het volgende nummer van „Rostra“ zult u het vervolg van de enquête en de conclusies aantreffen.

**Roestvrij stalen
aanrechten**

**en
aanrechtbakken**

N.V. ROBUR - Helmond - Telefoon 04920-2345

Weledelgeboren Heren,

Bijgaand doe ik U enkele opmerkingen toekomen betreffende het artikel „Het wel en wee van kopieermachines!“ in het nummer van oktober 1965 van uw blad.

Zo U daarop prijsstelt geef ik U bij deze toestemming deze opmerkingen in uw blad te publiceren.

Met de meeste gevoelens van hoogachting teken ik,

H. G. Alblas

Enkele opmerkingen betreffende de kopieermachines

In het artikel „Het wel en wee van kopieermachines!“ in het oktobernummer worden in de paragrafen II, III, IV en V enkele dingen bewezen op een manier die de rechtgeaarde econoom (dat is iemand met een zeker gevoel voor wetenschappelijke exactheid) de rillingen over de van schrik bezwete rug doen lopen.¹⁾ Cijfervoorbeelden zijn nimmer in staat welke stelling dan ook te bewijzen.

Ten tweede het volgende: de in paragraaf IV geponeerde stelling zal in de praktijk meestal wel blijken juist te zijn, doch is als stelling onvolledig en ten dele foutief. Hij luidde als volgt: „Neemt de beroepsbevolking toe met jaarlijks $b\%$, dan neemt het benodigde aantal kopieermachines toe met $2b\%$, onder de voorwaarde dat $b \leq 10\%$. De volgende berekening zal de onvolledigheid aantonen.

Stel, dat de beroepsbevolking jaarlijks met $b\%$ toeneemt, en dat deze stijging zich in dezelfde mate in de gehele volkshuishouding voordoet.

Alle bedrijven zullen dan met een factor $\frac{100 + b}{100}$ groeien. Het aantal re-

laties stijgt met een faktor $(\frac{100 + b}{100})^2$ (Wet der kwadraten). De behoefte

aan kopieermachines stijgt eveneens met deze factor $(\frac{100 + b}{100})^2$. De pro-

centuele stijging van het benodigde aantal kopieermachines is dan gelijk aan $100 \left((\frac{100 + b}{100})^2 - 1 \right)$. Laat ons dit gelijk aan x stellen:

$$100 \left(\left(\frac{100 + b}{100} \right)^2 - 1 \right) = x$$

$$\text{uitgewerkt: } x = 2b + \frac{1}{100} b^2.$$

De stelling krijgt dan de volgende gedaante:

„Neemt de beroepsbevolking toe met jaarlijks $b\%$, dan neemt het benodigde aantal kopieermachines toe met $2b + \frac{1}{100}b^2\%$ “²⁾. De voorwaarde dat $b \leq 10\%$ heeft geen enkele zin.

¹⁾ We ruiken het! (redactie)

²⁾ Deze term dient van haakjes te worden voorzien, zodat er komt te staan: $(2b + 0,01b^2)\%$.

Naschrift:

De heer H. G. Alblas is zo vriendelijk geweest te reageren op mijn artikel „Het wel en wee van kopieermachines”.³⁾

Het eerste gedeelte van het schrijven wil ik laten voor wat er staat, doch het tweede gedeelte juich ik van harte toe, ofschoon ik van mening ben, genoemde reactie noch een aanvulling noch een correctie vormt op de door mij geponeerde consequentie van de „Wet der Kwadraten”: „Neemt de beroepsbevolking jaarlijks toe met $b\%$, dan neemt het benodigde aantal kopieermachines toe met $2b\%$, waaraan de voorwaarde is verbonden dat de jaarlijkse groei van de beroepsbevolking niet groter mag zijn dan 10% ”; zij is hoogstens een meer „wetenschappelijke” variant op de door mij gehanteerde methode. Ik dacht dat de heer Alblas tot dezelfde tendens zou zijn gekomen, indien hij consequent zou hebben doorgeredeneerd.

De jaarlijkse stijging van de bevolking is in de verschillende landen anders, maar zal doorgaans tussen $\frac{1}{2}$ en 3% liggen. Onder normale omstandigheden zal de jaarlijkse stijging van de **beroepsbevolking** hier niet veel van afwijken. Neem ik het extreme geval dat $b = 10$, dan levert de term $0,01b^2\%$ mij 1% op, dat naar mijn oordeel, vergeleken met de 20% die de term $2b\%$ mij oplevert, mag worden verwaarloosd. De term $0,01b^2\%$ heeft dus geen praktische betekenis.

Op grond van deze beschouwing kom ik tot dezelfde tendens als die welke door mij eerder werd gesuggereerd: „Neemt de beroepsbevolking toe met $b\%$, dan neemt het benodigde aantal kopieermachines toe met $2b\%$, waaraan de voorwaarde is verbonden, dat de jaarlijkse groei van de beroepsbevolking niet groter mag zijn dan 10% . Deze voorwaarde **mag** ik eraan toevoegen, omdat zij niet in strijd is met de werkelijkheid. Deze voorwaarde **moet** ik eraan toevoegen, omdat de stelling in haar algemeenheid niet juist is.

³⁾ Rostra Economica Amstelodamensia. 14e Jaargang. No. 4, oktober 1965, pag. 5 e.v.

JAN W. JONKER

Prinsengracht 598
tel. 230 523 - 234 801

Franse landwijn vanaf f 1,60 per fles

Sherry, in mandpullen van 3 en 5 liter, f 4,— per liter

Ter beurze

Op de Amsterdamse effectenbeurs is de voorgenomen invoering van de speculatiewinstbelasting reeds lang niet meer het gesprek van de dag. Dat is wel enigszins begrijpelijk. Er bestaat aanmerkelijk opwekkender stof voor de conversatie. Inmiddels komt ons land met een dergelijke heffing in een toestand, die veel gemeen heeft met de situatie in de Verenigde Staten. Sinds 1942 worden koerswinsten in de V.S. belast tot maximaal 25 %, wanneer gerealiseerd in een periode langer dan zes maanden. Voor op kortere termijn behaalde winsten, geldt het tarief van de inkomstenbelasting. De New York Exchange is niet erg gelukkig met deze regeling. Economische groei is in belangrijke mate afhankelijk van de netto investeringen. Aandelenkapitaal is voor deze laatste nog immer een der belangrijkste financieringsvormen. De potentiële kapitaalverschaffer in de risicodragende sector, ondervindt echter fiscale bezwaren. De groei in de economie wordt daarmee beperkingen opgelegd, zo meent men in Wall Street.

Er zijn nog andere, met elkaar samenhangende, nadelen verbonden aan de speculatiewinstbelasting. Begin 1962 hadden de Amerikaanse aandeelhouders een niet gerealiseerde koerswinst van ruim \$ 150 miljard. Velen onder hen gingen niet tot winstneming over, vanwege de daaraan verbonden belastingbetaling. Grote vermogens zijn op deze wijze „ingesloten” en worden geremd naar de meest winstgevende aanwending te stromen. De ingesloten vermogens bevinden zich vnl. in handen van de meer ervaren beleggers. Juist hun middelen zijn echter vereist voor de financiering van nieuwe ondernemingen. De beginnende belegger zal zich immers vooral richten op de z.g. blue chips ¹⁾. Het aanbod in deze fondsen is echter gering en de koersen zullen, markttechnisch gezien, de neiging tot stijgen hebben. De verkooplust wordt daar uiteraard nog verder door beperkt. Anderzijds zullen koersverliezen, daar deze fiscaal compensabel zijn, sneller gerealiseerd worden. Prof. Harold M. Somers (U.C.L.A.) merkt dan ook op, dat de belastingheffing de hausse en baisse op huizen- en effectenmarkt zal accentueren. Zelfs meent Somers, dat een instabiele economie daarmee bevorderd wordt. Dat laatste wagen wij als een overdrijving te zien.

In het bovenstaande werd de situatie in de V.S. gezien. Er is nog onvoldoende bekend, om geheel gerechtvaardigde prognoses te doen t.a.v. de toekomstige gang van zaken in ons land. De bezwaren, in de V.S. ondervonden, zullen echter ook hier opgeld doen, zij het wellicht in mindere mate. Voegt men daarbij, het stadium waarin de effectenpopularisering zich bevindt, dan lijkt de invoering van de speculatiewinstbelasting niet erg gelegen te komen. Ook niet wanneer de heffing de kleine belegger — zoals het plan — in mindere mate zal treffen. De beurs heeft op dit alles, tot op heden, weinig effectief gereageerd. Voor de Vereeniging voor den Effectenhandel lijkt ons in deze een taak weggelegd.

Robeco, een van 's werelds grootste beleggingsfondsen, heeft enige tijd geleden een bericht uitgegeven, betreffende de oprichting van de beleggingsmaatschappij Rolinco. De nieuwe beleggingsmaatschappij richt zich met name tot de beleggers die streven naar vermogensaanwas, zonder

¹⁾ Een groot, geleidelijk groeiend fonds.

zich om het daarmee verbonden lage rendement te bekommeren. De beleggingspolitiek stelt zich geheel in op de z.g. groeifondsen. De spreiding van het vermogen zal aanzienlijk geringer zijn dan bij Robeco.

Het is goed dat op de Amsterdamse effectenbeurs een beleggingsfonds verschijnt, waarvan nu eindelijk eens exact bekend is waaruit zijn doelstelling bestaat, met het gevolg dat de belegger kan nagaan, wat hem te wachten staat. Een omschrijving van het beleggingsdoel ener investment trust is in de V.S. echter reeds lang een verplichting. In Nederland heeft H. P. W. van Ravenstijn gewezen op de noodzakelijkheid hiervan. Het grootste deel der beleggers is anders niet in staat te beoordelen of een bepaald beleggingsfonds aan de verlangens voldoet.

Rolinco zal in eerste instantie een keuze doen uit 67 fondsen. Bij de opstelling van deze keur van groeifondsen zal het verleden van de betrokken bedrijven ongetwijfeld een grote rol hebben gespeeld. Van 17 der 18 vermelde Amerikaanse bedrijven bevonden zich de winsten over de laatste twaalf maanden op een historisch hoogtepunt. Bij alle bedrijven kon gedurende vier van de vijf laatste jaren een winsttoename geconstateerd worden.

Overigens is het overgrote merendeel van de fondsen waaruit Rolinco opgebouwd zal worden, ook in de portefeuille van Robeco aanwezig. Het accent ligt bij de laatste echter op het rendement, de 67 Rolinco fondsen vormen in de Robeco portefeuille slechts 17 % van het vermogen.

Het is van groot belang, dat men zich heeft voorgenomen de spreiding in de nieuwe portefeuille beperkt te houden. Een fondsenbezit als dat van Robeco is met ca. 500 verschillende aandelen, moeilijk te overzien en daarmee nauwelijks hanteerbaar. Het is jammer dat Rolinco de beperkte spreiding niet statutair heeft vastgelegd, zoals Interwaarden dat bij de oprichting deed. De belegger loopt nu het risico dat Rolinco, bij een grote kapitaaltoename, gedwongen zal zijn de spreiding te vergroten. Grote pakketten in één aandeel brengen immers de verhandelbaarheid in gevaar. Bij een groot aandelenkapitaal van de onderneming waarbij het beleggingsfonds een belang heeft genomen, zal dit probleem zich waarschijnlijk niet voordoen. Het zijn echter niet alleen mammoetbedrijven, die tot de groeifondsen behoren.

Een beperkte omvang van het beleggingsfonds heeft als nadeel dat de beheerskosten relatief hoger zullen zijn dan bij de grotere. De betere resultaten kunnen dit nadeel echter meer dan goedmaken. De Nederlandse Consumentenbond heeft hier, in een goed opgestelde maar weinig zinvolle publicatie, terecht nog eens op gewezen (1965).

Kunnen wij over de structuur van Rolinco wel enthousiast zijn, iets anders is het gesteld met onze mening betreffende het moment van introductie. En zijn aanwijzingen dat de grote opgang van de groeifondsen enigszins tanende is. Het is zeer de vraag of de opgejaagde koers-winstverhoudingen zich zelf op den duur kunnen waarmaken. De kwetsbaarheid komt met name aan het licht in perioden waarin de rentestand de neiging heeft te stijgen. Dit laatste doet zich niet alleen voor in de E.E.G.-landen. Ook in de V.S. heerst enige ongerustheid omtrent het verloop van de interest. Mocht er een stabilisatie op verhoogd niveau plaatsvinden, dan zal het publiek een voorkeur hebben voor de beleggingsobjecten met een hoger rendement. Het doel van Rolinco — vermogensaanwas voor de aandeel-

houders — lijkt onder de huidige omstandigheden erg moeilijk te verwezenlijken.

Nu is „timing“ in beleggingszaken een uiterst ingewikkeld onderwerp. Er zijn op dit gebied een aantal technieken waarvan enkele in staat zijn het verleden op redelijke wijze te verklaren. De techniek is daarentegen slechts waardevol wanneer er een bepaalde voorspelling mee gedaan kan worden. Op dat punt blijken de technieken vaak tot minder juiste uitkomsten te komen.

Op uitsluitend fundamentele gronden kan men de keuze van het moment van Rolinco's oprichting dan ook niet veroordelen.

F. Hendriks

Pelser, Hamelberg, van Tíl & Co.

ACCOUNTANTS - AMSTERDAM - ARNHEM - 'S-GRAVENHAGE - HAARLEM - ROTTERDAM

Wij zouden gaarne in contact komen met

DOCTORANDI en/of CANDIDATEN in de ECONOMIE

die zich voorbereiden op het accountantsexamen of voornemens zijn zulks te doen.

In de uitoefening van het openbare accountantsberoep zijn diverse mogelijkheden tot specialisatie, zowel in de adviserende als in de controlerende functie.

Van de aanvang af bieden wij een goede honorering, waaraan o.a. een studiekostenregeling is verbonden.

Brieven te richten aan het secretariaat van de maatschappij, Jan Luykenstraat 7, Amsterdam, tel. 73 67 70.

Frese, Hogeweg, Meyer & Hörchner
accountants

zoeken contact met

economen

die belangstelling hebben voor
een praktische scholing tijdens de
duur van hun universitaire oplei-
ding tot accountant.

Brieven te richten aan het adres:
Beethovenstraat 198, Amsterdam
telefoon 73 75 55

brinkman's boekhandel

economie
handels-
wetenschappen
belastingen

Hartenstraat 12 - Amsterdam - C - telefoon 244085

Wij vragen voor onze centrale
administratie te 't Harde (Gld.)
een jonge

energieke medewerker

met academische opleiding.

Hij krijgt tot taak de verdere uitbouw
van de elektronische informatie-verwerking,
waarmede reeds een begin is gemaakt.

Een opleiding kan gevolgd worden om vol-
doende kennis te verkrijgen aangaande
analysering, systematisering programmering
etc.

De volle medewerking zal worden verleend bij het
verkrijgen van huisvesting in de omgeving van
het Veluwe-Randmeer.

Uitvoerige sollicitaties van hen, die
over voldoende inventief vermogen
beschikken, worden gaarne in-
gewacht op het adres
Koekoeksweg 2, 't Harde.

N.V. OFFRINGA

AANNEMINGS- EN WEGENBOUWBEDRIJF

GRONINGEN-'T HARDE (GLD.)-DEN HAAG-VUGHT

Centraal kantoor: 't Harde (Gld.) Koekoeksweg 2